

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: Aktsiaselts Pajusi ABF

registrikood: 10171984

postiaadress: Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Pisisaare küla,
Keskuse

postisihthnumber: 48216

telefon: +372 7750343

e-posti aadress: info@pajusiabf.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Bilanss	7
Kasumiaruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	10
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	11
Lisa 4 Varud	11
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	12
Lisa 7 Bioloogilised varad	13
Lisa 8 Kapitalirent	14
Lisa 9 Laenukohustised	16
Lisa 10 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 11 Võlad tarnijatele	17
Lisa 12 Sihtfinantseerimine	17
Lisa 13 Müügitulu	20
Lisa 14 Muud äritulud	20
Lisa 15 Kaubad, toore, materjal ja teenused	20
Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud	21
Lisa 17 Tööjõukulud	21
Lisa 18 Muud ärikulud	21
Lisa 19 Aktsiakapital	21
Lisa 20 Intressikulud	22
Lisa 21 Seotud osapooled	22
Aruande allkirjad	24
Vandeauditori aruanne	25

Tegevusaruanne

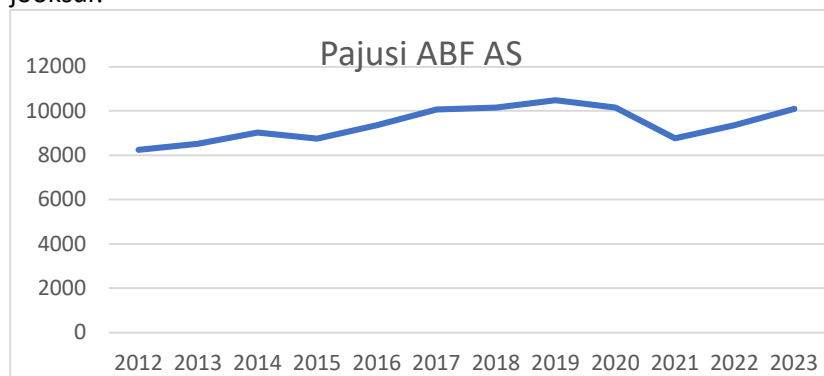
1992. aastal loodud ettevõtte AS Pajusi ABF peamiseks tegevusalaks on looma- ja taimekasvatus.

Loomakasvatus.

Aasta 2023 algas mitte väga lootusrikkalt, sest piimaleping 2023 aastaks oli ikka sõlmimata ja teadmatus uue aasta kohta oli suur. Kahjuks hakkasid piimaturud juba 2022 aasta septembris kukkuma ja kuna terve 2022 aasta oli toimunud nn „piimaralli“ siis oli ette näha, et senised kõrged, isegi üle 500 euro tonnist maksatavad piimahinnad hakkavad kohe kukkuma, mis omakorda tingis selle, et tööstused suhtusid ülima ettevaatlikkusega uute lepingute sõlmimisse ja alates 2022 aasta oktoobrist enam ükski piimatööstus tootja jaoks mõistlikke lepinguid 2023 aastaks sõlmida ei soovinud.

Müüme juba aastaid oma piima TÜ Jõgevamaa Põllumajandustootjate Liit kaudu ja oleme siiani olnud ka usaldanud oma lepingupartnerit uute piimalepingute sõlmimisel. 2022 aasta lõpp ei tekitanud ka üleliia muret, sest piima kokkuostu hind aasta lõpul veel langustrendi ei näidanud. 2022 aasta Oktoobris maksti meile 500 eur/tn, novembris 514 eur/tn ja detsembris 528 eur/tn. Piima hind kukkus drastiliselt 2023 aasta jaanuaris, lausa 107 euro võrra tonni kohta. Põhjuseks maailmaturul toimunud muutused ja turu puudus. Tööstused olid 2022 aastal oma laod kallist piimast tooteid täis tootnud, turg aga oli kukkumas..... Keegi ei julgenud enam lepinguid sõlmida, sest teadmatus tuleviku ees oli ka tööstustel, samuti oli drastiliselt langenud ka nõudlus piimatoodete järele. Paljusid ettevõtteid päästsid nn pikemad lepingud tööstustega, meid aga kahjuks mitte. Piima hind oli languses kuni augustini, mil piima eest maksti vaid 351 eurot tonnist. Alates septembrist aga on piima hind tõusule pöördunud ja oli 2024 aasta jaanuaris 406 eurot tonni piima eest. 2023 aastal lootsime ikka nõudluse taastumisele ja piima hinna olulisele tõusule. Kahjuks seda siiski juhtunud ole ja ka loodetud Paide uue suure tootlikkusega piimatööstuse rajamine erilist optimismi kahjuks ei sisenda, sest kuuldavasti soovib E-Piim Tootmine suure osa piimast varuda Lätist ja Leedust, kuna seal piima kokkuostu hinnad veel madalamad kui Eestis. Liigub info, et uue tööstuse jaoks kriitilised 700 tn piima on lepingutega tagatud.

Positiivne on see, et toodang lehma kohta on taas tõusule pööranud ja 2023 aastal saavutasime taas taseme üle 10 000 kg piima lehma kohta. Lisatud tabel näitab toodangu muutust viimase 10 aasta jooksul!

Piima tootmine.

Aasta	Müüdud piima kg	Keskmine hind
2015	8023051	232
2016	8923103	233
2017	9189511	317
2018	9155782	301
2019	9350412	304
2020	9137809	290
2021	7848915	315
2022	8642075	447
2023	8701198	380

Vaatamata kõikvõimalikele tagasilöökidele nii toormeturgudel kui ka problemaatilisele söödavarumis perioodile oleme siiski otsustanud piima tootmisega jätkata, sest suurte investeeringulaenude tõttu loomakasvatuse me alternatiivi sellele hetkel ei näe. Pingutame parema tulemuse nimel ja mõningad edusammud väärivad ka siinkohal ära märkimist.

Tõusnud on toodang lehma kohta. 2022 aastal oli toodang lehma kohta 9353 kg , kuid 2023 aastal 10095 kg, ehk tõus oli 742 kg, ehk tõusus 7,4 %

Lehmvasikate osakaal sündidest on oluliselt suurenenud. Kui tavapäraselt sünnib pull ja lehmvasikaid aasta keskmisena võrdselt, kuid peale suguselekteeritud sperma kasutuselevõttu on suhe tugevasti lehmvasikate kasuks, mis oli ka eesmärk. 2023 aasta jooksul on sündinud 536 lehmvasikat ja 468 pullvasikat, ehk siis tavapäraselt 50% on lehmvasikate osakaal tõusnud 54 %-le. Lehmvasikate suurem osakaal loob eeldused aga tõumullikate müügiks, mis piimakarja pidajale on arvestatav lisa sissetulek piima müügi kõrval.

Kogutoodang on tõusnud. Vaatamata põhikarja vähenemisele olema piima kogutoodangut ikkagi suurendanud, jõudluskontrolli andmetel 8698 -lt tonnilt eelmisel aastal 9480 tonnini 2023aastal. Ka piima realiseerimine on suurenenud, 2022 müüsi kokku 8642 tonni, siis 2023 aastal 8701 tonni, aga on ka negatiivseid trende.

Piima realiseerimishind on aga langenud , eelmise aasta keskmisena saime piima eest 447 eurot tonnist, siis 2023 aasta keskmisena vaid 380 eurot. Ehk siis 67eurot tonni kohta vähem. Seega jäi **meil langenud piima hinna tõttu saamata 555611 eurot!**

Nagu piima hinna langusest veel vähe oleks olnud, siis järgnev väljakutse oli meid 2023 aasta kevadel kohe ootamas, nimelt PÕUD!

Söödavarumine.

Maikuus alanud põua periood mis kestis lausa kaks kuud, ehk siis maikuust juulini ja oli ilmselt paljudele põllumeestele suureks katsumuseks. Pajusi piirkonnas saime kahe kuu jooksul sademeid vaid 42 mm, mis loomulikult pärssis suuresti heintaimede, kui ka teravilja ja söödakultuuride arengut ja kasvu. Põua mõjud on meie piirkonnas eriti drastiliselt avaldunud, kuna asume õhukese pinnakattega paepealsetel maadel, kus sademete hulk on enim saagikust mõjutav tegur. Õhukene paepealne mullakiht kuivab põua mõjul kiiresti ja mullas asuvad toitained muutuvad taimedele kättesaamatuks. Seda oli ka söödavarumise käigus näha: tavapäraselt saame esimesest niitest silo 4000-4500 tn, sel aastal vaid 1500 tn, Heina varume 5000-6000 rulli, sel aastal aga vaid 410 !

Drastiline olukord sundis otsima võimalusi söödapuuduse leevendamiseks ja nii otsustasimegi sileerida ca 150 ha teravilja, sest teisele ja kolmandale silo niitele lootma jääda tundus vastutustundetu. Söödapuudus pole Eesti põllumehele tundmatu probleem, ka eelmisel aastal jäid mitmed suured ettevõtted söödavarumisel jänni ja omatoodetud sööt lõppes juba aasta lõpuks. Viimases hädas osteti sööta üle Eesti, aga transpordi kulu ja sööda kõrged hinnad viisid piima omahinna „kosmosesse“. Otsustasime teiste vigu mitte korrata ja sööda iga hinna eest varuda. Lisaks otsisime võimalusi sööda tootmiseks ka seni ainult toetuste saamiseks niidetavatelt rohumaadelt. Tegime üleskutse maaomanikele anda oma kasutult seisvaid rohumaad meile sööda tootmiseks. Mõned maaomanikud ka reageerisid meie üleskutsele, kuid enamasti asusid pakutud rohumaad meist mitmekümne kilomeetri kaugusel mistõttu sellest aktsioonist erilist abi meile ei olnud. Madalast saagikusest tulenevalt kujunevad söötade omahinnad eelnevatest aastatest oluliselt kõrgemaks. Olukord söödavarumisega paranes märgatavalt suve teisel poolel, kus sademeid oli piisavalt ja kolmanda niitest saime suurema osa vajaminevast söödast, lisaks oli meil külvatud ka 218 ha maisi, mis ka tubli lisa söödavarudesse andis.

Kokkuvõttes, saime suures osas vajamineva sööda 2023/24 aastaks karjale varutud ja saame rahuliku südamega talvele vastu minna.

Otsustasime vähendada ka loomade arvu, sest loomade realiseerimine sügisel oli ette ennustatavalt keeruline, sest söödapuudus oli ja on probleemiks terves Eestis. Lisan siia tabeli kus näha ka loomade liikumine 2023 aasta jooksul.

Loomade arvu muutus 1 jaanuar 2023-31.detsember 2023				
	01.01.2023	31.12.2023	Vahe	
Lehmad	-1011	922	-89	
Lehmikud	-900	902	2	
Pullid	-78	44	-34	
Kokku	-1989	1868	-121	

Teraviljakasvatus.

Ka teravilja saagikust mõjutas enim kevadsuvel kestnud põud, vaid taliviljad said tänu pikemale vegetatsiooniperioodile oma saagipotentsiaali realiseeritud ja talivilja saagikuses tava aastatega väga suurt erinevust polnud. Küll aga mõjutas põud tugevasti suviteraviljade saaki. Saagi vahe eelmise aastaga võrreldus hektari kohta oli 0,7 tonni. Lisaks terasaagile on meie jaoks väga oluline ka põhu saak. Loomakasvatus vajab nii söödaks kui ka allapanuks suures koguses kvaliteetset põhku, kuid selle aasta põua tõttu oli ka põhu saak tagasihoidlik. Tegime kokkuleppeid ümbruskonna viljakasvatajatega ja varusime põhku ka nende maadelt. Talveperioodiks oleme siiski kriitilise koguse põhku varunud, et loomakasvatuse esmased vajadused katta.

Vilja müük. Hinnad.

Kevad algas lootusrikkalt, sest taliviljad olid kenasti talvitunud ja töötasid head saaki. Tegime oma plaane ja eeldasime, et saame vilja kokku 4800 tonni. Kahjuks sundis kevadine põud meie plaane muutma ja esialgselt müügiks planeeritud rukis ja osa suvivilja tuli söödapuuduse hirmus siloks teha, mis tähendab, et teraks planeeritud teravilja pinnast 936,1 ha koristasime teraks vaid 770 ha, siloks tegime 166,1 ha. Siit ka suur erinevus prognoosi ja tegeliku tulemuse vahel.

Saamata jäänud tulu vilja müügist : $166,1 \text{ ha} \times 4,17 \text{.-} / \text{tn} = 692 \text{ tn saaki} \times 190 \text{.-} / \text{tn} = 131480 \text{.-}$

Kahjuks ei pidanud paika ka hinnaprognosis ja loodetud 280 eurost tonnihinda sel sügisel ei tulnud. 2023 aasta saagi eest pakutakse täna 190-200 eurot tonnist ja eriliseks optimismiks põhjust pole ka lähituleviku hindasid prognoosides.

Põllumajandustoetuste vähenemine .

2023 aastal võrrelduna 2022 aastaga vähenesid AS Pajusi ABF-le makstavad põllumajandus toetused 33 %, ehk -101869 eurot.

Intressi kulud, ehk euribori tõus!

Maailmamajanduse kriis on otseselt avaldunud ka intresside kasvus, mis ka meid puutumata ei jätnud. Aasta jooksul tuli laenu ja liisingilepingutelt euribori tõusust tulenevalt maksta enam intresse 37014 eurot.

Hankijate võlad.

Aasta on olnud väga, väga keeruline. Majandustulemust on kõige enam mõjutanud piima realiseerimishinna langus, kuid oluline on olnud põua mõju nii teravilja saagikusele kui ka söödatootmisele. Teravilja kokkuostuhindade langus ja toetuste vähenemine ca 30%, lisaks finantskulude kasv ja kaupade ja teenuste kallinemine.

Hankijate võlg on kasvanud. Elu teeb omad korrektiivid ja kindlasti ei ole realistlik kõiki hankijate võlgu lähikuudel tasuda. Püüame hankijatega hoida häid ja asjalikke suhteid, oleme ise aktiivsed läbirääkijad ja loodame, et uuel aastal realiseerimise hinnad tõusevad ja lubavad meil normaalselt ja jätkusuutlikult majandada. Kui aga peaks juhtuma, et hinnad hoopis langevad, siis mõtleme tõsiselt ettevõtte tegevusvaldkonda vahetada, lõpetada loomakasvatusega ja keskenduda teravilja kasvatusele.

2024 aasta plaanid.

1. Taimekasvatus.

Maa maksustamishinna tõus ja üldine elukalliduse kasv avaldub otseselt maaomanikega sõlmitud maa rendilepingutes. Küsitakse 160-200 eurot hektari põllumaa eest. Arvestades Põltsamaa piirkonna suurt konkurentsi maale ja tugevate põllumajandustootjate suurt arvu, siis pole ka ette näha, et maa rendihinnad tulevikus alaneksid. Samuti on korraliku põllumaa müügihinnad siin piirkonnas tõusnud 8000-9000 euron hektari eest.

Kuna suur osa meie ettevõtete maakasutusest moodustab omandis maa, siis väga olulist rolli õnneks maa rendihindade tõus meie majandustulemustele ei oma.

Kasutatava põllumajandusmaa pind on veidi vähenenud võrrelduna 2023 aastaga, kuid õnneks mitte oluliselt.

2. Loomakasvatus.

Ettevõtte peamiseks tootmissuunaks on jätkuvalt piima tootmine ja müük. Oleme sõlminud piima müügiks lepingu Jõgevamaa PTL-ga ja hinnavalemiks on EU 28 liikmesriigi keskmisest hinnast 92 %.

	2023a	2022a
Müügitulu	4 184 100	4 599 541
Käibe kasv (%) = $\frac{\text{müügitulu 2023} - \text{müügitulu 2022}}{\text{müügitulu 2022}} \cdot 100$	-9,03%	54,03%
Ärikasumi määr % = $\frac{\text{ärikasum}}{\text{müügitulu}} \cdot 100$	-5,87%	11,14%
Puhaskasum	-765 747	255 059
ROA (%) = $\frac{\text{puhaskasum}}{\text{varad kokku}} \cdot 100$	-8,82%	2,8%
ROE(%) = $\frac{\text{puhaskasum}}{\text{omakapital kokku}} \cdot 100$	-67,9%	13,5%

Ettevõttes töötas 2023. aastal keskmiselt 34 töötajat ja maksti töötasu 489 248 eurot, sh ettevõtte juhataja töötasu oli 13 838 eurot.

AS Pajusi ABF on jätkuvalt tegutsev ettevõtte.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	21 542	28 593	2
Nõuded ja ettemaksed	21 171	12 349	3
Varud	1 103 069	1 291 785	4
Bioloogilised varad	3 203	14 338	7
Kokku käibevarad	1 148 985	1 347 065	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	3 515	3 515	
Materiaalsed põhivarad	5 998 873	6 317 374	6
Bioloogilised varad	1 533 044	1 330 838	7
Kokku põhivarad	7 535 432	7 651 727	
Kokku varad	8 684 417	8 998 792	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	318 192	4 643 025	9
Võlad ja ettemaksed	1 683 038	695 097	10
Sihtfinantseerimine	0	1 099	
Kokku lühiajalised kohustised	2 001 230	5 339 221	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	5 395 320	1 185 947	9
Võlad ja ettemaksed	160 888	580 898	10
Kokku pikaajalised kohustised	5 556 208	1 766 845	
Kokku kohustised	7 557 438	7 106 066	
Omakapital			
Aktiikapital nimiväärtuses	29 143	29 143	19
Kohustuslik reservkapital	4 129	4 129	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 859 454	1 604 395	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-765 747	255 059	
Kokku omakapital	1 126 979	1 892 726	
Kokku kohustised ja omakapital	8 684 417	8 998 792	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	4 184 100	4 599 541	13
Muud äritulud	253 005	330 796	14
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	-253 350	-26 047	
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	191 071	-15 836	
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-95 734	9 521	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 193 537	-3 134 107	15
Mitmesugused tegevuskulud	-110 709	-45 095	16
Tööjõukulud	-664 641	-609 079	17
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-516 045	-534 934	6
Muud ärikulud	-39 871	-62 557	18
Ärikasum (kahjum)	-245 711	512 203	
Intressitulud	3	2	
Intressikulud	-520 039	-257 146	20
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-765 747	255 059	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-765 747	255 059	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist. Eesti finantsaruandluse standardi põhiohused on kehtestatud Raamatupidamise Seaduses, mida täiendavad Vabariigi Valitsuse ja rahandusministri määrused ning Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendid, standardid ja soovitusel. Majandustehinguid kirjendatakse soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikul väärtuses. Raamatupidamise aruanded on koostatud tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt ja ettevõtte jätkuvuse printsiibist lähtuvalt. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes. Aruande koostamisel on lähtutud keskmise suurusega ettevõttele esitatud vorminõuetele.

Raha

Raha ja selle lävenditena kajastatakse kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksed

Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga konkreetse kliendi arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang kajastatakse neto realiseerimismaksumuses. Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastavatest maksudest ja soetamisega seotud otsestest veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud on bilansis kajastatud, lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Bioloogilised varad

Bioloogiline vara kajastatakse nii esmasel arvele võtmisel kui ka järgnevatel bilansipäevadel nende õiglases väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Õiglane väärtus on summa, mille eest on teadlike, huvitatud ja mitteseotud poolte vahelises tehingus võimalik vahetada vara või arveldada kohustist. Bioloogilise vara esmasest arvele võtmisest ja hilisemast õiglase väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid ja kahjumeid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Bioloogilise vara õiglast väärtust hindab juhatus.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 1000 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetamismaksumus on alla 1000 euro, kajastatakse väheväärtusliku inventarina bilansiväliselt.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Maad ei amortiseerita.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1000 EUR

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	kuni 25a.
Masinad ja seadmed	4-15a.

Rendid

Kapitalirent on rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kasutusrendi puhul ei ole omandiõigust. Renditasu kantakse otse kuludeks.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad tarnijatele ning muud võlakohustused) on võetud algselt arvele nende soetusmaksumuses. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine on toimunud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi on bilansis kajastatud maksmisele kuuluvas summas.

Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimist ja mitterahalist sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt põhivara sihtfinantseerimisega seotud varaobjekt võetakse bilansis arvele soetusmaksumuses ning sihtfinantseerimise summat kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või potentsiaalsete kohustustena.

Tulud

Kaupade ja teenuste müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on üle läinud ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt, kui intressi laekumine on usaldusväärselt hinnatav, vastasel korral kajastatakse tulu kassapõhiselt.

Kulud

Kulud kirjendatakse tekkepõhise arvestusprintsibi alusel lähtudes tulude ja kulude vastavuse printsibist. Väljaminekud võetakse arvele soetusmaksumuses. Kui soetatud asi või õigus osaleb tõenäoliselt järgmiste perioodide tulu tekkimisel, kajastatakse seda bilansis varana, kui aga mitte, siis kasumiaruandes kuluna.

Seotud osapooled

Osapooli on loetud seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele. AS Pajusi ABF seotud osapoolteks on:

- sidusettevõtte;
- tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, v.a juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju AS Pajusi ABF ärilistele otsustele;
- tegevjuhtkonna ja kõrgema juhtkonna lähedased pereliikmed (elukaaslased ja lapsed) ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted;
- ettevõtte töötajaid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Kassa	335	1 163
Pank	21 207	27 430
Kokku raha	21 542	28 593

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	15 587	15 587
Ostjatelt laekumata arved	15 587	15 587
Muud nõuded	5 584	5 584
Viitlaekumised	5 584	5 584
Kokku nõuded ja ettemaksed	21 171	21 171
	31.12.2022	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	6 764	6 764
Ostjatelt laekumata arved	6 764	6 764
Muud nõuded	5 585	5 585
Viitlaekumised	5 585	5 585
Kokku nõuded ja ettemaksed	12 349	12 349

Lisa 4 Varud (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	148 382	133 266
Lõpetamata toodang	179 861	216 390
Valmistoodang	774 826	942 129
Kokku varud	1 103 069	1 291 785

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	91 815	89 405
Üksikisiku tulumaks	5 939	6 204
Erisoodustuse tulumaks	151	3
Sotsiaalmaks	12 788	26 332
Kohustuslik kogumispension	491	514
Töötuskindlustusmaksed	934	1 009
Intress		2 335
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	2 545	2 618
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	114 663	128 420

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Maa	Ehitised			Masinad ja seadmed			Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
			Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed		Lõpetamata projektid	Ettemaksed		
31.12.2021									
Soetusmaksumus	1 644 581	5 918 688	121 247	3 871 320	3 992 567	188 076		188 076	11 743 912
Akumuleeritud kulum		-2 296 204	-112 167	-2 614 699	-2 726 866				-5 023 070
Jääkmaksumus	1 644 581	3 622 484	9 080	1 256 621	1 265 701	188 076		188 076	6 720 842
Ostud ja parendused	40 000		10 099	41 452	51 551		39 915	39 915	131 466
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	40 000								40 000
Muud ostud ja parendused			10 099	41 452	51 551		39 915	39 915	91 466
Amortisatsioonikulu		-230 026	-8 198	-296 710	-304 908				-534 934
31.12.2022									
Soetusmaksumus	1 684 581	5 918 688	121 848	3 763 149	3 884 997	188 076	39 915	227 991	11 716 257
Akumuleeritud kulum		-2 526 230	-110 867	-2 761 786	-2 872 653				-5 398 883
Jääkmaksumus	1 684 581	3 392 458	10 981	1 001 363	1 012 344	188 076	39 915	227 991	6 317 374
Ostud ja parendused	43 000	240 395	34 033	80 051	114 084	-188 076	-11 309	-199 385	198 094
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	43 000								43 000
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		240 395				-188 076		-188 076	52 319
Muud ostud ja parendused			34 033	80 051	114 084		-11 309	-11 309	102 775
Amortisatsioonikulu		-236 920	-6 943	-272 182	-279 125				-516 045
Müügid (jääkmaksumuses)			-550	0	-550				-550
31.12.2023									
Soetusmaksumus	1 727 581	6 159 084	140 509	3 773 038	3 913 547	0	28 606	28 606	11 828 818
Akumuleeritud kulum		-2 763 151	-102 988	-2 963 806	-3 066 794				-5 829 945
Jääkmaksumus	1 727 581	3 395 933	37 521	809 232	846 753	0	28 606	28 606	5 998 873

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2023	2022
Masinad ja seadmed	36 245	15 625
Muud masinad ja seadmed	36 245	15 625
Kokku	36 245	15 625

Lisa 7 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevarad			Kokku
	Loomsed varad	Mets	
31.12.2021	3 508		3 508
Soetused	22 590		22 590
Müügid	-26 094		-26 094
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	14 834		14 834
Muud muutused	-500		-500
31.12.2022	14 338		14 338
Soetused	21 105		21 105
Müügid	-41 789		-41 789
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	12 138		12 138
Muud muutused	-2 589		-2 589
31.12.2023	3 203		3 203

Põhivarad			Kokku
	Loomsed varad	Mets	
31.12.2021	1 078 956	233 171	1 312 127
Soetused	43 160		43 160
Müügid	-276 273	-20 319	-296 592
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	294 246	4 136	298 382
Lisandumised äriühenduste kaudu	45 377		45 377
Muud muutused	-71 616		-71 616
31.12.2022	1 113 850	216 988	1 330 838
Soetused	44 405		44 405
Müügid	-351 381	-10 252	-361 633
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	549 089	57 536	606 625
Muud muutused	-87 191		-87 191
31.12.2023	1 268 772	264 272	1 533 044

Müüdnud bioloogilised varad põhivarade müügihindades

	2023	2022
Loomsed varad	606 674	411 397
Mets	20 500	53 024
Kokku	627 174	464 421

Lisa 8 Kapitalirent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
traktor New Holland T5.115DC 4WD Swedbank Liising AS	26 138	10 202	15 936	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
söödajaotur segisti TRIOLIET Solomix-2 1500-VLH Swedbank Liising AS	17 334	7 553	9 781	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
söödajaotur segisti TRIOLIET Solomix-2 1200-LVH Swedbank Liising AS	15 965	6 956	9 009	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
teraviljakülvik Alois Pöttinger TERRASEM C8 Swedbank Liising AS	54 556	23 771	30 785	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
niidukombinatsioonile Alois Pöttinger NOVACAT A9 ED Swedbank Liising AS	13 216	9 275	3 941	Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.03.2025
Raskerandaal RUBIN 10/700 KUA Swedbank Liising AS	15 781	12 581	3 200	Euro 3 kuu euribor + marginaal 0,69 %	EUR	15.03.2025
taimekaitsepreits Amazone UX 6201 Super Swedbank Liising AS	11 229	11 229		Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.06.2024
frontaallaadur JCB 435S Swedbank Liising AS	17 126	17 126		Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.04.2024
FRONTAALNIIDUK ILMA MULJURITA NOVACAT 351 ED ALPHA-MOTION Swedbank Liising AS	1 054	1 054		Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.03.2024
vaaluti Pöttinger TOP 1252 C Swedbank Liising AS	3 630	3 630		Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.03.2024
Ratastraktor JOHN DEERE 8370R Luminor Liising AS	77 874	77 874		3,955%	EUR	04.09.2024
Volvo V90 Cross Country Bigbank AS	25 985	4 377	21 608	6,985%	EUR	15.05.2028
Haagis Western WF 18T Bigbank AS	33 420	7 009	26 411	6,899%	EUR	15.03.2028
Haagis Western WF 18T Bigbank AS	33 420	7 009	26 411	6,899%	EUR	15.03.2028
Kapitalirendikohustised kokku	346 728	199 646	147 082			

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul			
Esilaadur New Holland 790TL Swedbank Liising AS	2 901	2 901		Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.05.2023
TOYOTA HILUX Swedbank Liising AS	391	391		Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.06.2023
Frontaallaadur JCB 435S Swedbank Liising AS	67 575	50 448	17 127	Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.11.2023
Vaaluti Pöttinger TOP 1252 C Swedbank Liising AS	17 902	14 272	3 630	Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.05.2023
Söödajaotur segisti TRIOLIET Solomix-2 1500-VLH Swedbank Liising AS	24 653	7 319	17 334	Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.03.2024
Raskerandaal RUBIN 10/7 Swedbank Liising AS00 KUA	28 021	12 240	15 781	Euro 3 kuu euribor + marginaal 0,69 %	EUR	01.10.2024
Teleskooplaadur Weidemann T 6027 Swedbank Liising AS	14 151	14 151		Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.04.2024
Niidukombinatsioon Alois Pöttinger NOVACAT A9 ED Swedbank Liising AS	22 240	9 024	13 216	Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.03.2025
Ruloonpress Fortima F 1250 MC püsikambriga Swedbank Liising AS	3 050	3 050		Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
Põllumaa kapitalirendileping - Maaelu Edendamise Sihtasutus	941 633	41 172	900 461	2.7%	EUR	30.11.2026
LaadurJCB 560x80GS Swedbank Liising AS	10 416	10 416		Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.05.2023
Taimekaitsepriti Amazone UX3201 Super Swedbank Liising AS	33 227	21 999	11 228	Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.01.2023
Söödajaotur segisti TRIOLIET Solomix-2 1200-LVH Swedbank Liising AS	22 706	6 741	15 965	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
teraviljakülvik Alois Pöttinger TERRASEM C8 Swedbank Liising AS	77 591	23 035	54 556	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
Ratastraktor JOHN DEERE 8370R Luminor Liising AS	99 960	24 086	75 874	Euro 6 kuu euribor +2.75 %	EUR	15.03.2024
NOVACAT 351 ED ALPHA-MOTION FRONTAALNIIDUK ILMA MULJURITA Swedbank Liising AS	5 200	4 146	1 054	Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.04.2023
traktor New Holland T5.115DC 4WD Swedbank Liising AS	37 174	11 036	26 138	Euro 6 kuu EURIBOR + 3,150%	EUR	15.03.2026
Laotusseadis Horsch Joker 4CTSwedbank Liising AS	3 377	3 377		Euro 6 kuu euribor +2,5%	EUR	15.05.2023
Kapitalirendikohustised kokku	1 412 168	259 804	1 152 364			

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Maa	0	945 270
Masinad ja seadmed	601 607	800 175
Kokku	601 607	1 745 445

Lisa 9 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Investeeringislaen Bigbank AS	40 185	7 432	32 753		8,663%	EUR	17.07.2028	
Investeeringislaen Bigbank AS	5 293 016	109 739	5 183 277		8,691%	EUR	15.01.2043	
Maa järelmaks	33 583	1 375	32 208		5%	EUR	10.07.2052	
Pikaajalised laenud kokku	5 366 784	118 546	5 248 238					
Kapitalirendikohustised kokku	346 728	199 646	147 082					8
Laenukohustised kokku	5 713 512	318 192	5 395 320					
	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta				
Pikaajalised laenud								
Investeeringislaen Swedbank AS	4 381 846	4 381 846			6 kuu EURIBOR+4,30%	EUR	23.01.2023	
Maa järelmaks	34 958	1 375	33 583		5%	EUR	10.07.2052	
Pikaajalised laenud kokku	4 416 804	4 383 221	33 583					
Kapitalirendikohustised kokku	1 412 168	259 804	1 152 364					8
Laenukohustised kokku	5 828 972	4 643 025	1 185 947					

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Maa	785 958	1 100 838
Ehitised	3 395 932	3 392 458
Kokku	4 181 890	4 493 296

Krediidi kasutamise otstarve:

AS Pajusi ABF ja Swedbank AS-i vahel ning AS Pajusi ABF ja Maaelu Edendamise Sihtasutuse vahel sõlmitud investeeringislaenude

lepingute refinantseerimine. Põhivara investeeringute finantseerimine.

Intressimäär 7,489% tagastamata Krediidisummal aastast. Intressimäär koosneb Marginaalist (4,75%) ja sellele lisanduvast Baasmäärast (kuue (6) kuu EURIBOR).

Leping on tagatud: hüpoteegi seadmise lepingud kinnistutele summas 7 020 000 eurot.

Lisa 10 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	1 627 452	1 466 564	160 888	4
Võlad töövõtjatele	76 309	76 309		
Maksuvõlad	114 663	114 663		5
Muud võlad	23 552	23 552		
Muud viitvõlad	23 552	23 552		
Saadud ettemaksed	1 950	1 950		
Muud saadud ettemaksed	1 950	1 950		
Kokku võlad ja ettemaksed	1 843 926	1 683 038	160 888	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Võlad tarnijatele	1 057 484	476 586	580 898	4
Võlad töövõtjatele	74 309	74 309		
Maksuvõlad	128 420	128 420		5
Muud võlad	15 782	15 782		
Muud viitvõlad	15 782	15 782		
Kokku võlad ja ettemaksed	1 275 995	695 097	580 898	

Lisa 11 Võlad tarnijatele

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tarnijatele tasumata arved	1 627 452	1 057 484
Kokku võlad tarnijatele	1 627 452	1 057 484

Lisa 12 Sihtfinantseerimine

(eurodes)

	31.12.2021	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	31.12.2022
	Kohustised			Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks				
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	3 298		2 199	1 099
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	3 298		2 199	1 099
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus		59 764	59 764	
Keskkonnasõbraliku majandamise toetus		44 610	44 610	
Praktikatoetus		728	728	
Ühtse pindalatoetuse põhimakse		130 802	130 802	
Erakorralised meetmed		29 459	704	
COVID-19 puhangust tingitud erakorraline toetus põllumajandustootjale		34 892	34 892	
Loomade heaolu toetus		12 013	12 013	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		312 268	283 513	
Kokku sihtfinantseerimine	3 298	312 268	285 712	1 099

	31.12.2022	Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	31.12.2023
	Kohustised			Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks				
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	1 099		1 099	
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	1 099		1 099	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus		1 033	1 033	
Ühtse pindalatoetuse põhimakse		2 260	2 260	
Loomade heaolu toetus		10 310	10 310	
Keskkonnasõbraliku majandamise toetus		27 043	27 043	
Põllumajandustootmisega seotud toetus tera- ja kaunviljakultuuride kasvatamiseks		3 010	3 010	
Põllumajandustootmisega seotud toetus piimalehma kasvatamiseks (ühikusumma 2, suuremad kui 270 piimalehma)		47 377	47 377	
Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus jätkusuutlikkuse tagamiseks (üle 10 ha)		3 001	3 001	
Põhiline sissetulekutoetus jätkusuutlikkuse tagamiseks		117 069	117 069	
Palgatoetus		3 158	3 158	
Palamuse Metsaselts MTÜ - metsa uuendustoetus		1 400	1 400	
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		215 661	215 661	
Kokku sihtfinantseerimine	1 099	215 661	216 760	

Lisa 13 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	4 133 570	4 574 964
Leedu	50 530	24 577
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	4 184 100	4 599 541
Kokku müügitulu	4 184 100	4 599 541
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Toorpiima müük	3 303 113	3 858 725
Loomade müük	606 674	411 397
Teraviljakasvatus	243 597	269 767
Metsamaterjali müük	20 500	53 024
Teenused	5 704	720
Üüritulu	4 512	3 406
Muu müük	0	2 502
Kokku müügitulu	4 184 100	4 599 541

Lisa 14 Muud äritulud

(eurodes)

	2023	2022
Kasum materiaaalsete põhivarade müügist	36 245	15 625
Tulu sihtfinantseerimisest	216 760	315 171
Kokku muud äritulud	253 005	330 796

Lisa 15 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2023	2022
Tooraine ja materjal	2 328 741	2 227 600
Energia	392 932	491 812
Elektrienergia	81 978	130 291
Soojusenergia	11 850	0
Kütus	299 104	361 521
Alltöövõtutööd	256 067	221 405
Transpordikulud	6 566	10 447
Maarent	101 173	110 787
Üür ja rent	32 116	30 040
Seadmete remont	75 942	42 016
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	3 193 537	3 134 107

Lisa 16 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Mitmesugused bürookulud	69 337	9 964
Riiklikud ja kohalikud maksud	21 244	17 009
Varakindlustus	17 463	4 599
Muud	2 665	13 523
Kokku mitmesugused tegevuskulud	110 709	45 095

Lisa 17 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	489 248	446 042
Sotsiaalmaksud	175 393	163 037
Kokku tööjõukulud	664 641	609 079
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	34	36
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	34	36

Lisa 18 Muud ärikulud

(eurodes)

	2023	2022
Trahvid, viivised ja hüvitised	39 871	62 057
Muud	0	500
Kokku muud ärikulud	39 871	62 557

Lisa 19 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	29 143	29 143
Aktsiate arv (tk)	456	456
Aktsiate nimiväärtus	64	64

Lisa 20 Intressikulud

(eurodes)

	2023	2022
Intressikulu laenudelt	425 474	200 991
Intressikulu kapitalirendilt	25 273	46 580
Muud intressikulud	69 292	9 575
Kokku intressikulud	520 039	257 146

Lisa 21 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	372 351
Kokku võlad ja ettemaksed	0	372 351

PIKAAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	160 888	580 898
Kokku võlad ja ettemaksed	160 888	580 898

MÜÜDUD	2023		2022	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	3 490 863	104	4 720 590	
Kokku müüdnud	3 490 863	104	4 720 590	

OSTETUD	2023		2022	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 557 215	287 216	3 019 792	104 406
Kokku ostetud	1 557 215	287 216	3 019 792	104 406

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022

Arvestatud tasu	13 838	11 504
-----------------	--------	--------

AS Pajusi ABF seotud isikud:

Pajusi Sepis OÜ

Pajusi Lihaveise Kasvatuse OÜ

Pajusi Mahetootmise OÜ

Tulundusühistu Jõgevamaa Põllumajandustootjate Liit

EESTI TÕULOOMAKASVATAJATE ÜHISTU

PAALAKALDA OÜ

MTÜ Jõgevamaa Põllumeeste Liit

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.04.2025

Aktsiaselts Pajusi ABF (registrikood: 10171984) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on digitaalselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LEMBIT PAAL	juhatuse liige (juhataja)	29.04.2025

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaselts Pajusi ABF aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Aktsiaselts Pajusi ABF (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärarvutuste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Anne Aigro

Vandeaudiitori number 50

Anne Aigro Audiitorühing OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 105

Tuisu tn 17-3, Tallinn, Harju maakond, 13415

14.05.2025

Audiitorite digitaalallkirjad

Aktsiaselts Pajusi ABF (registrikood: 10171984) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANNE AIGRO	Vandeaudiitor	14.05.2025

Kahjumi katmise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 859 454
Aruandeaasta kasum (kahjum)	-765 747
Kokku	1 093 707
Katmine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	1 093 707
Kokku	1 093 707

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	EMTAK versioon	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Piimakarjakasvatus	01411	EMTAK 2025	3909787	93.44%	Jah
Teravilja- (v.a riis), kaunvilja- ja õlitaimeseemnete kasvatus	01111	EMTAK 2025	243597	5.82%	Ei